

(Време, 23.12.2010)

Оставка, ни исхитрена, ни изненадна, нити донета под притиском, председника Црне Горе, петоструког премијера, човека са "Индипендент" листе 20 најбогатијих светских политичара, уз Лукашенка јединог источноевропског комунисте који није силазио с власти после пада Берлинског зида

С његовом оставком сигурно немају везе ни мањи земљотрес тога дана у Спужу ни помрачење месеца које се 21. децембра три и по сата видело у Европи, а ни са Стаљиновим рођенданом, а он тврди и да није донета ни под притиском.

Дуго је најављивана и добро је срочена: "Желим да вас обавијестим, да сам донео одлуку, да дам оставку на место премијера. Ова одлука није изненадна, нити исхитрена, ни под чијим притиском - ни изнутра, ни споља, како то тврде неодговорни појединци, из само њима знаних разлога ... Одлазим чисте савести и уздигнута чела, задовољан оним што сам са мојим тимом урадио ", рекао је Ђукановић, на годишњој конференцији за новинаре у Вили Горица у Подгорици.

Некако у исто време одлуку о повлачењу Ђукановића објавила је у уторак 21. децембра 2010. око 14 сати Телевизија Црне Горе, јавивши да је Мило Ђукановић обавестио председништво Демократске партије социјалиста да се повлачи са функције, а да је руководство владајуће партије за мандатара изабрало досадашњег потпредседника Владе и министра финансија Игора Лукшића, те да је и досадашњи потпредседник црногорске владе Светозар Маровић потврдио раније саопштenu намеру о напуштању Владе у случају Ђукановићевог одласка.

Опозиционе црногорске партије Нова српска демократија (Андрија Мандић) и Покрет за промене (Небојша Медојевић) саопшtile су да ће затражити од председника Филипа Вујановића расписивање ванредних парламентарних избора, пошто је после оставке Ђукановића пала влада. Очекују да их црногорски председник Вујановић позове како би заједнички заузели став о могућем политичком расплету. По њима, Ђукановић је отишао под притиском међународне заједнице.

Ђукановић је и даље председник Демократске партије социјалиста, ако не буде ванредног конгреса, биће то још две године, тако да би му наследници из ДПС-а у извршној власти могли бити још извесно време подређени по партијској линији.

За одлазак је изабрао крај године и непосредно пошто је 17. децембра Црна Гора добила статус кандидата за чланицу Европске уније. После проглашења независности Црне Горе и избора од 10. септембра 2006. када је Коалиција за европску Црну Гору освојила апсолутну већину, Ђукановић се такође званично био повукао из политике - рекавши да жели да се посвети бизнису. Ђукановић је био само посланик у Скупштини Црне Горе од октобра 2006. године до 28. фебруара 2008. Међутим, за председника владе поново је изабран 29. фебруара 2008, након што је Жељко Штурановић поднео оставку из здравствених разлога. На питање да ли ће се можда, као онда, вратити на премијерско место, Ђукановић се нашалио: "Никад се не зна ..." Не, не, доста је било, ха, ха, ха ...

Политичка каријера

У црногорској историји Ђукановић је најдуже био премијер - у пет мандата: 1991-1993, 1993-1996, 1996-1998, 2003-2006, 2008-2010.

У једном мандату (1998-2002) био је председник Црне Горе.

Он је практично једини политичар из времена СФРЈ који је без прекида био на власти од почетка 1989. до краја 2010, а у структури власти био је четврт века. Уз Лукашенка је једини источноевропски комуниста који није силазио с власти.

Студирао је економију на Економском факултету Универзитета "Вељко Влаховић" у Титограду, где је дипломирао 1986. с темом о економији туризма. У медијима се писало да је Мило Ђукановић био један од фаворита професора Бошка Глушчевића, економисте.

Ђукановићева каријера је политичка: био је члан Председништва Савеза социјалистичке омладине до 1986, а изабран је и за члана Централног комитета Савеза комуниста Југославије. Они који знају распоред моћи у то време неће пропустити да кажу да је Мило Ђукановић био и председник Ауто-мото савеза Југославије, што је из неких разлога био веома перспективан положај, а ваш хроничар и дан-данас не зна зашто.

Током такозване антибирокуратске револуције за неколико дана демонстрација у јануару 1989, експоненти Слободана Милошевића, група "младих, лепих и паметних" Ђукановић, Булатовић и Маровић уз Милицу Пејановић-Ђуришић, сада црногорску амбасадорку у Паризу, која се касније повукла у други план, смењује Миљана Радовића, председника Савеза комуниста Црне Горе, и Божина Ивановића председника Председништва СР Црне Горе, а на њихово место бивају изабрани Веселин Вукотић и Бранко Костић. Председник Извршног већа Црне Горе Вуко Вукадиновић остаје тада кратко на функцији, али га убрзо замењује Радоје Контић. Ђукановић је од 1989. до 1991. секретар Председништва Централног комитета Савеза комуниста Црне Горе, што је функција која је пружала прилично велике оперативне могућности за контролу кадрова.

За премијера је први пут изабран 15. фебруара 1991. године са 29 година, био је најмлађи премијер у Европи.

Крајем 1996. и почетком 1997. Ђукановић оштро мења курс и почиње да се дистанцира од свог покровитеља и савезника из антибирокуратске револуције - 1997. године у интервју "Времену", један наш поузданик каже да је избор медија био смишљен и циљан, Слободана Милошевића је назвао човеком са застарелом политичком филозофијом, који се окружио корумпираним помоћницима.

Уследио је раздор у владајућем ДПС-у, који се поделио на две фракције: једну предвођену Ђукановићем, и другу, чији је вођа био Момир Булатовић, председник Демократске партије социјалиста и председник Црне Горе. У јулу 1997. на

председничким изборима у Црној Гори Ђукановић је победио Булатовића, који оснива Социјалистичку народну партију (СНП), а Ђукановић је надаље неприкосновени лидер Демократске партије социјалиста Црне Горе, најпре као члан председништва странке формално једнак са осталима, а касније као председник странке која је била кадровски наследник Савеза комуниста Црне Горе, али је убрзано мењала идеологију и правац деловања.

Миротворац и суверенисти

Током НАТО бомбардовања СР Југославије 1999. Ђукановић је био један од само неколико изабраних политичара у тадашњој СРЈ с којим су комуницирали западни лидери, вољни да због ратних циљева зажмуре на Ђукановићеву комунистичку прошлост, изразити проратни став из раних деведесетих, па и чињеницу да је 1999. био члан Врховног савета одбране, који је одобрио припреме за рат (ратно стање је формално прогласио његов бивши партијски друг Момир Булатовић). Занемаривана је растућа количина индиција, које су долазиле са италијанске обале о његовој наводној умешаности у криминалне активности. Дозволили су му да се среће са високим представницима администрације америчког председника Клинтона, државном секретарком Меделин Олбрајт, секретаром за одбрану Вилијемом Коеном и саветником америчког председника за националну безбедност Сендија Бергером, као и са британским премијером Тонијем Блером, британским министром спољних послова Робинотом Куком и генералним секретаром НАТО-а Хавијером Соланом.

Током рата 1999. и после тога давао је уточиште у Црној Гори београдским опозиционарима, који су пред октобарски обрачун 2000. рачунали и на његову изборну подршку против Слободана Милошевића. Кад је Војислав Коштуница почетком августа 2000. био одређен за носиоца ДОС-ове листе, и кандидат за председника СРЈ, колико се ваш хроничар сећа, неколико дана је чекано да се изјасни Мило Ђукановић да ли ће изаћи на изборе. Није изашао.

ДПС је бојкотовао савезне изборе у СРЈ у септембру 2000. године, а после промене режима у Београду Ђукановић отвореније ради на државном осамостаљењу Црне Горе. Током разговора с новоизабраним председником СРЈ Коштуницом, који је отишао у Подгорицу да би се с њим срео, како показују ТВ снимци из тог периода, Ђукановић је био непријатно хладан - не само због тога што је због неког претходног саобраћајног удеса носио гипсану крагну око врата .

С Коштуницом и Соланом, Ђукановић је потписао Београдски споразум о оснивању државне заједнице Србије и Црне Горе, која је проглашена у марту 2003. године, чије трајање је било орочено на три године. Тај период таворења једног државног провизоријума је протекао у избегавању конфликта, али и сарадње. С Коштуницом се сукобљавао око тога да ли о црногорској независности треба да гласају и црногорски држављани који имају пребивалиште у Србији. Део невладиног сектора и неке мање партије у Србији подржавале су став Ђукановићевог блока да се право гласа на црногорском референдуму стиче на основу пребивалишта.

Ђукановићев Блок за независну Црну Гору победио је 21. маја 2006. на референдуму - око 55 одсто грађана изјаснило се за независну Црну Гору.

Као поглавар независне Црне Горе Ђукановић је држао еквиливанца према Београду, што се најјасније видело када је Црна Гора признала независност Косова непосредно пре гласања о резолуцији Србије да тражи мишљење МСП-а о независности Косова. Црногорској амбасадорки Анки Војводић Београд је у том тренутку ускратио гостопримство, у оквиру политике оштрих демарша коју је Београд тада предузимао према земљама које су признале Косово, али је после дошло до нормализације односа.

Паралелно с тим политичким проблемима економски односи су били нешто бољи. Србија је иначе један од најзначајнијих црногорских спољнотрговинских партнера; трговина са Србијом чини чак 35 одсто укупног спољнотрговинског промета Црне Горе. Црна Гора је на 4. месту по висини српског извоза, а на 24. месту по висини њеног увоза.

Једна депеша (10Belgrade3) из јануара 2010, исцурела преко Викиликса из америчке амбасаде у Београду, говори о томе како се Тадићев саветник Јован Ратковић жали да су односи Србије и Црне Горе на историјски ниском нивоу, да он и Тадић као људи црногорског порекла на ту нормализацију гледају са чежњом. Објашњавао је да су црногорске власти можда морале да се дистанцирају од Београда у циљу освајања референдума о независности, али пошто после тога није било никаквог раздора, "лопта је подгоричком дворишту" и остаје да се види да ли ће Црна Гора Србију третирати као стратешког партнера или као баука. Важан критеријум ће бити то, каже се у депеши, како се Црна Гора односи према организованом криминалу, који је Ратковић идентификовао као озбиљан проблем који Србија мора да решава ...

Ђукановић је 2010. дао и неколико прилично контроверзних изјава када је покренута

акција "Балкански ратник" против нарко-картела Дарка Шарића, мада више одговарајући на питања о томе да ли је овај позајмљивао новац од Прве банке у којој Ђукановић наводно има акције. Било је игара глувих телефона око црногорског одговора на српске полицијске потернице преко Интерпола. После је склопљен споразум између Београда и Подгорице о полицијској сарадњи ио изручењу оптужених за тешка кривична дела.

Кавалерија рустикана

Неки од црногорских опозиционара тврдили су да ће се Ђукановић повући да не би био принуђен да хапси пријатеље, али Ђукановић је на те оптужбе одговарао тврдо, изјављујући да ће се повући кад он буде хтео.

У Италији је против Ђукановића вођена истрага због наводне повезаности са шверцом цигарета. Јавни тужиоци за борбу против мафије су Ђукановића и неколико његових блиских сарадника, укључујући и бившег министра финансија Мирослава Иванишевића, сумњичили да су у периоду од 1994. до 2002. дозволили Швајцарцу Франку дела Тору да месечно увози 1.000 тона цигарета, које су потом глисерима кријумчарене у Италију, да је коришћена нека црногорска државна фирма да олакша кријумчарење, да је полиција по наређењу одозго дозвољавала кријумчарима да својим бродовима пристају у црногорске луке и да је у Црној Гори давана заштита италијанским бегунцима.

Италијанске власти су се прегањали око тога да Ђукановић има имунитет. Ђукановић на конференцији за новинаре у Подгорици 2003. одбацује вести о истрази као "одвратан политички трик", који за циљ има криминализацију њега и његове земље.

Ђукановић је 27. марта 2008. наводно дискретно посетио тужиоца у Барију и 6,5 сати одговарао на око 80 његових питања која се односе на оптужбе против њега. Било како било, италијанске оптужбе против Ђукановића одбачене су у априлу 2009.

Шверц цигарета је, иначе, био тема свих политичких сукобљавања у Црној Гори још од председничког сучељавања Ђукановића и Булатовића 1997. када је Булатовић помињао како су на подгорички аеродром слетали теретни авиони с цигаретама, а Ђукановић понављао да Булатовић коначно треба да изнесе неки аргумент. Овде је на ту тему објављено много инсајдерских и других екс-кумовских оптужби типа, што би рекли

Врањанци: "Кој 'ти купи Сике, свилено јелече ..." Није било лица са потернице Интерпола које се није појавило у независним медијима са својом верзијом.

Било је спекулација о томе да се Ђукановић повлачи да се не би умножавале примедбе Европске уније о криминалу током преговора о црногорској кандидатури, али такве претпоставке је негирао представник Велко Кацин. Мада изјаве тог европског представника не би требало узимати баш озбиљно, мора се узети у обзир чињеница да је Црна Гора баш у то време постала кандидат за чланицу ЕУ.

О богатству Мила Ђукановића и његовог брата Аца било је, иначе, много медијских спекулација, но нема неутралне потврде у штампи изнетих података.

"Индипендент", угледни британски лист, међутим, 19. маја 2010. Ђукановића је уврстио у двадесет најбогатијих светских лидера (види антрфиле), на 20. месту додуше, иза Џона Кија, премијера Новог Зеланда (25 милиона фунти) и Лија Мјанг-Бака, председника Јужне Кореје, бившег извршног директора Хјундаија, који је 2008. ослобођен оптужби за преваре непосредно пре инаугурације. Тај лист пише да је Ђукановић са имовином од око десет милиона фунти "мистериозно богат", али да "негира тврдње да је умешан у лукративни ланац шверца цигарета". Не без извесне тенденције "Индипендент" бележи да је актива америчког потпредседника Џоа Бајдена много мања - износи између 155.029 и 675.000 \$, па и да британски премијер Дејвид Камерун, има мању имовину - "Индипендент" је процењује на 3,2 милиона фунти, уз додатак да би Дејвид и његова супруга Саманта, чија је мајка Виконтеса од Астора, вероватно могли наследити веће богатство ...

Сад, цела прича ипак пада у још један контекст. У Хрватској је покренута истрага против бившег премијера Санадера, који се склонио у Аустрију, па је за њим издата Интерполова потерница. На Косову Тачија после дугог ћутања учестало помињу у вези трговине људским органима. У Црној Гори најутицајнија политичка личност одлази с извршне власти. Можда су те вести дошле у пакету због неке чудне коинциденције, као што су по коинциденцији за кафанско увесељавање вести о политичком паду дошле с вестима о стварном земљотресу и помрачењу месеца. Ако су пак неком логиком те вести ипак повезане, у шта воле да верују наши теоретичари завере, онда то нека дуга рука Адама Смита сређује послове на Балкану.

Знате оно из Кума III: "Породица Корлеоне сређује своје послове ..." Рез. Лукес. Рез.

Други одлазак Мила Ђукановића

Пише: Милан Милошевић
субота, 25 децембар 2010 02:50

Алтобели. Рез. Гилдај из банке Имобиљаре ...

А у Палерму, премијера опере Кавалерија рустикана ...